

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Poznański Festiwal Nauki i Sztuki 2018
na Wydziale Neofilologii UAM
„Festiwal Krótkich Form Naukowych”

środa 25 kwietnia 2018 r.

Collegium Novum, Al. Niepodległości 4

Wydział Neofilologii

SALA C-2

Godzina	Wydarzenie	Opis	Dyscyplina
10:00	Literatura "niedopowiedzenia"? - o haiku i nie tylko	Trudno jest ogólnie scharakteryzować jakąkolwiek literaturę narodową. Czy może istnieć prosty „klucz” do jej odczytania? Z pewnością nie... A jednak niektóre cechy japońskiej literatury niezmiennie zwracają uwagę zachodnich czytelników. W mojej prezentacji opowiem między innymi o haiku - najkrótszym gatunku poetyckim, który oczarował cały świat.	Literatura
10:15	O duchach w literaturze japońskiej	Odkąd dwadzieścia lat temu upiorna Sadako wypełza z telewizora w filmie Ringu (The Ring – Krąg, 1998), panoptikum japońskich duchów, zjaw i widm na dobre zadomowiło się w światowej kulturze popularnej, a większości z nas słowa „japoński duch” niezawodnie przywodzą na myśl wychudzoną postać z twarzą zakrytą długimi czarnymi włosami. Przedmiotem mojej prezentacji nie będą jednak duchy filmowe, a ich literackie pierwowzory, a jej celem stworzenie umownej mapy japońskiego świata nadprzyrodzonego. W podróży po nim za drogowskazy służyć nam będą przykłady zarówno z japońskiej literatury klasycznej np. zbiory anegdotycznych opowiadań setsuwa w rodzaju Nihon ryōiki (Japońska księga o duchach i dziwach, ok. 822) czy, jak twierdzą niektórzy badacze, pierwsza powieść psychologiczna Genji monogatari autorstwa Murasaki Shikibu (Opowieść o księciu Genji, ok. 1008), jak i tej bliższej naszym czasom, jak Kwaidan – opowieści niezwykle (Kaidan, 1904) Koizumiego Yakumo (Lafcadio Hearne’a), Szkaradne oblicze (Jinmenso, 1918) Tanizakiego Jun’ichirō czy utwory mistrza mangowego horroru Itō Junji’ego. Przekonamy się jak na przestrzeni wieków zmieniały się japońskie wyobrażenia dotyczące duchów oraz w jaki sposób świat nadprzyrodzony wywiera wpływ na Japończyków w dzisiejszych czasach.	Literatura
10:30	Mistycy, politycy, hindzrowie – o indyjskich autobiografiach	Literatura w Indiach powstaje w wielu językach. Autobiografie indyjskie przedstawiają fascynujący obraz tego kraju, ponieważ opowiadają o ludziach, którzy mówią różnymi językami, wyznają różne religie i żyją w różnych czasach. Przedstawię opowieści o życiu mistyków wspominających poprzednie wcielenia i eksta-	Literatura

		z ę duchową (Bahina Bai, Mira, Banarsidas); polityków analizujących najważniejsze w ich karierze wydarzenia i decyzje (Lutfulah, Gandhi, Nehru i Phoolan Devi); pisarzy opowiadających o swojej sztuce (Salman Rushdie i Ruskin Bond) i hidźrów – 'trzeciej płci' – (Revathi i Lakshmi) walczących o prawo do równouprawnienia.	
--	--	---	--

PRZERWA 10:45-11:00

11:00	<i>Co cię nie zabije to cię wzmocni. Dlaczego Norwegowie jedzą toksyczne ryby?</i>	Kuchnia norweska kojarzy się zdecydowanej większości osób z wędzonym łososiem i... właściwie to na tym koniec. Tymczasem tradycyjne specjały z północy potrafią zaskoczyć nie tylko swym wyglądem i smakiem, ale także sposobem przyrządzenia. Wśród serwowanych na specjalne okazje rarytasów znajdziemy więc marynowanego w ługu dorsza (lutefisk), suszonego dorsza przyrządzonego na sposób portugalski (bakalao) czy pieczoną głowę owcy (smalahove). Czy ryba moczona przez wiele dni w substancji żrącej, jest w ogóle jadalna i może być uznawana za przysmak? Dlaczego świeżo złowione w Norwegii północnej dorsze muszą spędzić kilkanaście dni „za burtą” na wietrze i w słońcu zanim uzyskają odpowiednią konsystencję i smak? Jak najlepiej zmierzyć się z norweskimi specjałami unikając przy tym rozstroju żołądka? Odpowiedzi na te i inne pytania poznacie słuchając opowieści o kulinarnych tradycjach potomków wikingów.	Kultura
-------	---	---	---------

11:15	<i>Kolej Transsyberyjska - półmityczny most łączący Europę i Azję</i>	Kolej Transsyberyjska - półmityczny most łączący Europę i Azję. Czym jest romantyczna podróż z Moskwy do Władywostoku, miasta położonego niemal „na końcu świata”? Na jakie przygody albo wyzwania mogą liczyć śmiałkowie, którzy zdecydowali się wyruszyć najdłuższym odcinkiem kolejowym na świecie? Jakie niesamowite albo trudne spotkania czekają podczas wyprawy, liczącej 6 dni i 4 godziny. Chcesz o tym usłyszeć?! Zapraszamy do nas 25 kwietnia 2018 r.	
-------	--	---	--

11:30	<i>„Na Dachy Świata – spod Ewerestu do Tybetu”</i>	Na spotkaniu kustosz z Biblioteki Filologicznej Novum UAM mgr Elżbieta Piasecka podzieli się wspomnieniami z trekkingu pod Ewerest i podróży do Tybetu. Wyprawa miała miejsce w 1986 roku, a więc w czasie, kiedy dostęp do informacji o tych terenach i przygotowanie wyjazdu było utrudnione, nie tylko dlatego, że nie było internetu.....	
-------	---	---	--

PRZERWA 11:45-12:00

12:00	<i>Kultura i język Kazachów</i>	Z czym kojarzy Ci się Kazachstan? Czy wiesz co to kumys lub szubat? Czy wiesz jakim językiem posługują się Kazachowie? Czy wiesz co łączy Polaków i Kazachów? Czy wiesz ile grup etnicznych zamieszkuje tereny dzisiejszego Kazachstanu? Na te i inne pytania postaramy się znaleźć odpowiedź podczas naszego spotkania w ramach Poznańskiego Festiwalu Nauki i Sztuki!	Komunikacja
-------	--	---	-------------

12:15	<i>Jak skutecznie dogadać się z Turkiem?</i>	Komunikacja międzykulturowa w pigułce. Podczas prezentacji poznasz najważniejsze cechy języka tureckiego, nauczysz się kilku przydatnych zwrotów oraz dowiesz się jak i o czym (nie) rozmawiać z Turkiem.	
12:30	<i>Różnorodność kultur - arabska komunikacja pozawerbalna</i>	Nie raz się zdarzyło, że kontakt z nieznaną kulturą wywołuje zdziwienie, lęk lub zaciekawienie. Każdy region świata dysponuje swoim własnym, wyjątkowym sposobem bycia i komunikowania się. Region zamieszkały przez ludność arabską, niezwykle zróżnicowaną, również dostarcza wiele takich przykładów. Niższa prezentacja rozwieje nieco wątpliwości i pozwoli zrozumieć zachowania nam nieznane.	

PRZERWA 12:45-13:00

13:00	<i>Nowe szaty Andersena - znane baśnie we współczesnych odsłonach</i>	Duński pisarz Hans Christian Andersen, którego baśnie od lat współtworzą kanon literatury światowej, zasługuje bezsprzecznie na miano twórcy dzieł ponadczasowych. „Brzydkie kaczątko”, „Królowa śniegu” czy „Nowe szaty cesarza” to tylko kilka spośród najbardziej znanych tytułów opowieści, którymi niezmiennie zachwycają się kolejne pokolenia czytelników. Nie wszyscy jednak wiedzą, że utwory Andersena są również niewyczerpanym źródłem inspiracji dla pisarzy i autorów scenariuszy filmowych, którzy wykorzystują uniwersalne przesłanie baśni i jednocześnie piszą je na nowo. Czy główna bohaterka kultowej produkcji Walta Disneya pt. Kraina lodu może mieć coś wspólnego z Andersenowską Królową Śniegu? Jak potoczyły się losy dzielnego ołowianego żołnierzyka w ujęciu autora światowego bestsellera Godziny, Michaela Cunninghama? Odpowiedzi na owe pytania poszukamy przyglądając się głównym pozycjom ze świata książki oraz filmu, w których ponadczasowa twórczość duńskiego baśniopisarza aktualizuje się w czasach nam współczesnych, nieprzerwanie ukazując swoje coraz to nowe sensy.	Literatura
13:15	<i>Grecki teatr cieni</i>	Prezentacja multimedialna skierowana do szerokiego grona odbiorców, zwłaszcza dzieci, mająca na celu przedstawienie greckiego, ludowego teatru cieni, jego pochodzenia, charakterystycznych postaci oraz zarysu tematyki przedstawień.	
13:30	<i>Aktor w teatrze greckim. Podróż w czasie: od hipokrites do ethopios.</i>	Hipokrites kojarzy się nam z "hipokrytą" i to faktycznie ma do pewnego stopnia uzasadnienie w starożytnym greckim pojęciu, jakim określano aktora. Ethopios - współczesny termin związany jest z etosem, czyli charakterem i oznacza "odtworzacza charakterów". Przejście od jednego ku drugiemu nastąpiło w wyniku rozwoju tzw. komedii nowej, która dała początek teatrowi Racine'a, Moliere, Szekspira, a także naszego Aleksandra Fredry.	

PRZERWA 13:45-14:00

14:00	<i>Czy wampiry naprawdę pochodzą z transylwanii? Kilka słów o Wrykolakasie, greckim wampirze</i>	Wampiryzm od dłuższego czasu stanowi atrakcyjny temat popkultury, a tradycyjnie asocjuje się go z krajami słowiańskimi i rejonami Rumunii oraz Węgier. W moim wystąpieniu podejmę się egzotycznego tematu wrykolakasa, greckiego wampira. We wprowadzeniu opowiem o „prekursorach” wampirów z mitologii, a główną część wystąpienia poświęcę na omówienie tradycyjnych wierzeń greckich odnośnie upiorów. W związku z tym, że temat jest bardzo szeroki, to skupię się na kilku ciekawostkach: na tym, że to właśnie Grek, Leon Allatios, napisał pierwszy traktat o wampirach; na tym, kto w tradycji greckiej mógł zostać wampirem i na tym, jak unicestwić upiora; opowiem o Santorini, która uchodziła za najbardziej zwampiryzowane miejsce na ziemi i o bezludnych wyspach, na które wywożono ciała potencjalnych wrykolakasów; wspomnę też o kilku ciekawszych typach greckiego upiora (np. o kalikantzarosie – bożonarodzeniowym wampirze). Na koniec wystąpienia, jako podsumowanie, krótko pokażę, że w europejskiej literaturze wampirycznej greckie elementy są mocno zaakcentowane.	Kultura
14:15	<i>Żelazna Dama Paryża i jej sekrety</i>	Mgr Karolina Fabiś kustosz Biblioteki Filologicznej Novum, podróżniczka i fascynatka kultury nie tylko francuskiej przybliży tajemnice powstania "cudu ze stali", który wzniesiony tymczasowo, przetrwał do dziś i wciąż zachwyca miliony turystów z całego świata.	
14:30	<i>Las Fallas: Święto Ognia w Walencji</i>	Dlaczego właśnie w połowie marca na ulicach Walencji ogień i hałas to dwaj główni bohaterowie? Jakie miejsce w tych wydarzeniach zajmuje św. Józef i polityka? Podczas wykładu odpowiemy na te pytania.	

Sala C-3

10:00	<i>Najmniejsze (?) języki (?) Rzeczypospolitej</i>	W Polsce, choć wydaje się ona krajem jednolitym językowo i kulturowo, wciąż można spotkać potomków dawnych osadników z terenów niemieckojęzycznych, którzy przybyli na Śląsk już w średniowieczu. Przemiany polityczne w Polsce po II wojnie światowej, w tym ustalenie granicy na Odrze i Nysie, spowodowały wykształcenie się nowego krajobrazu językowego na Śląsku, gdzie oprócz języka niemieckiego standardowego oraz innych odmian lokalnych, przymusowo zaczął funkcjonować język polski, w wyniku czego odmiany te zaczęły zanikać. W wystąpieniu zostaną przedstawione dwie śląskie społeczności, posługujące się do dziś owymi odmianami: jedną z Wałbrzycha i jedną z Hałcnowa, ich historia oraz rozwój aż do czasów współczesnych. Główną część wystąpienia stanowią będą prezentacje nagrań obu odmian. W podsumowaniu zostaną krótko porównane oba systemy i zostanie określony ich status w językoznawstwie oraz relacja genetyczna do języka niemieckiego.	Język i komunikacja
-------	---	--	---------------------

10:15	Kreatywny student – muzyka bez granic	Wystąpienie ma na celu zaprezentowanie wykorzystania form muzycznych w dydaktyce języków obcych na przykładzie języka i kultury arabskiej. Student staje się aktywnym uczestnikiem procesu dydaktycznego pogłębiając swoją wiedzę nie tylko językową, ale i kulturową ze szczególnym uwzględnieniem sztuki.	
10:30	Dwujęzyczni od przedszkola	Przedmiotem wystąpienia jest przedstawienie założeń modelu nauczania małych dzieci języków obcych, nazwanego „Modelem Poznańskim”. „Model Poznański” zakłada immersyjne nauczanie języka o mniejszej randze światowej już od przedszkola, ewentualnie od szkoły podstawowej, natomiast nauczanie języka angielskiego odbywa się od pierwszej klasy szkoły podstawowej wg rozpowszechnionej już w Polsce tradycyjnej koncepcji nauczania, czyli poprzez systematyczną naukę języka. Ze względu na brak wielojęzycznych szkół podstawowych, w celu sprawdzenia efektywności powyższego modelu, założono nowy rodzaj placówki dydaktycznej, tzw. „Świetlicę niemiecką”, w której dzieci przez trzy lata zanurzone były w język niemiecki. Drugą placówką badawczą było Dwujęzyczne Polsko-Niemieckie Przedszkole „Ene due Rabe”. W dalszej części wystąpienia przedstawione zostaną wyniki pomiaru kompetencji językowej dzieci, które uczyły się języka niemieckiego wg powyższego modelu.	

PRZERWA 10:45-11:00

11:00	"Habent sua fata linguae, czyli o tym, że wszyscy mamy język i co się z nim dzieje"	Prezentacja skupia się na przedstawieniu języka jako systemu komunikacyjnego człowieka w perspektywie ekolingwistycznej. Język jest tutaj przedstawiony jako żywy organizm, do którego zaistnienia konieczny jest zarówno substrat biologiczny (środowisko wewnętrzne, czyli mózg i odpowiedni system percepcyjno-motoryczny) jak i odpowiednio intensywne interakcje międzyludzkie (środowisko zewnętrzne). Język, jak każdy żywy organizm, żyje i jako taki: rozwija się osobniczo, obejmuje swoim zasięgiem określoną rzeczywistość, jest 'rozsiewany', utrzymywany i pielęgnowany, łączy komunikatorów w sieciach kulturowo-językowo-komunikacyjnych, używany jest w określonych porządkach komunikacyjnych (ustnym, graficznym, hybrydowym), kontaktuje się z innymi językami zarówno w sposób konfrontacyjny (konkurencja) jak i niekonfrontacyjny (współpraca), stara się zachować swoją tężyźnię, 'umiera' w określonych warunkach biologiczno-kulturowo-społecznych, jest często rewitalizowany (podlega akcjom ratunkowym na dłuższą i krótszą metę). Najlepiej oddaje jego 'los' łacińska sentencja: Habent sua fata linguae.	Komunikacja
-------	--	--	-------------

11:15	Podstępne skojarzenia, czyli jak nie dać się zwieść językowi rosyjskiemu	Gdy ktoś mówi w kompletnie niezrozumiałym dla nas języku sprawa jest prosta - nie wiemy, co chce nam przekazać. Ale kiedy język ten jest podobny do naszego, gdy jego obce słowa łudząco przypominają nasze, rodzime? Tak, tak, wtedy pojawiają się one - podstępne skojarzenia. Dlaczego "podstępne"? Bo nieraz może się okazać, że znajomo brzmiące słowo w obcym języku znaczy zaledwie prawie to samo, co nasze rodzime. A "prawie" może robić wielką różnicę...	Język
11:30	Węgierskie łamańce językowe i inne wynalazki	Spróbujemy poradzić sobie z wyzwaniem, jakie niesie za sobą ten ciekawy język oraz poznamy kilka węgierskich wynalazków.	
PRZERWA 11:45-12:00			
12:00	Czym się różni tłumaczenie od oryginału?	Prezentacja ma na celu pokazanie, jak fakt, że dany tekst jest tłumaczeniem z innego języka i kręgu kulturowego wpływa na jego sens i sposób odbioru. Co decyduje o sposobie i ostatecznym kształcie tłumaczenia? Dlaczego niektóre książki wciąż są nieprzetłumaczone, a inne mają po kilka różnych tłumaczeń? Jak dobrze przetłumaczyć tekst literacki? Jaką rolę odrywa w tym język, kultura, osoba tłumacza? Odpowiedzi na te pytania zostaną zobrazowane licznymi przykładami znanych utworów literackich, m.in. Rękopis znaleziony w Saragossie, Niebezpieczne związki, Proces, Don Kichot, Baśnie Andersena.	Translatorka
12:15	Juryslingwista - filolog, czy prawnik?	Juryslingwistyka, jak wskazuje sama nazwa wskazuje (łac. ius, iuris – prawo, lingua, ae – język) to dziedzina językoznawstwa zajmująca się badaniem obecności i użycia języka w dziedzinie prawa. Spektrum zainteresowania juryslingwistyki jest bardzo szerokie, począwszy od sporządzania ustaw, poprzez interpretacje przepisów prawnych, tłumaczeniu tekstów prawnych i prawniczych na analizie językowej dowodów w postępowaniach sądowych (językoznawstwo sądowe) kończąc. Celem prezentacji jest przybliżenie przedmiotu badań juryslingwistycznych, metod wykorzystywanych do ich realizacji oraz aplikacji wyników do praktyki zawodowej filologów. Prezentacja ma charakter praktyczny, tzn. opierać będzie się na przykładach oraz współudziale słuchaczy. Zawiera wprowadzenie do podstawowych zagadnień z obszaru juryslingwistyki, z uwzględnieniem badań porównawczych interlingwalnych i interlegalnych. W dalszej kolejności opisany zostanie warsztat juryslingwisty oraz obszary wykorzystania wiedzy i praktyki juryslingwistycznej. Analizowany materiał dotyczyć będzie języka polskiego z uwzględnieniem innych języków, np. angielski, hiszpański, czy grecki.	
12:30	Czy kiedy mówisz używasz tylko jednego języka?	Jak język oddziałuje na nasze myśli? Czy wydaje Ci się, że w momencie, gdy mówisz po polsku, angielsku czy portugalsku mówisz tylko w jednym języku? Zajrzyjmy w to co nieświadomione.	Język

PRZERWA 12:45-13:00

13:00	<i>Pies szczeka „Wang! Wang!” – onomatopeje w języku chińskim</i>	W języku chińskim, inaczej niż w polskim, wyrazy dźwiękonaśladowcze stanowią osobną kategorię gramatyczną. Zajmują bardzo ważne miejsce w języku literackim i mówionym, ubogacając wypowiedzi. Znacznie różnią się od onomatopei w języku polskim: człowiek kicha „Ati!”, zęby zgrzytają „Gege”, a kogut pieje „Wo! Wo! Wo!”. Istnieje też cała gama wyrazów oddających dźwięk brzęczącego jadeitu. Za to Chińczycy śmieją się dokładnie tak jak my – „Ha! Ha!”.	Język
13:15	<i>Kill two birds with one stone/zwei Fliegen mit einer Klappe schlagen... czyli o popularnych angielskich i niemieckich idiomach zawierających nazwy zwierząt</i>	Podczas wykładu zostaną zaprezentowane i w ciekawy sposób zilustrowane wybrane angielskie i niemieckie związki frazeologiczne zawierające nazwy zwierząt. Zostanie także przedstawiona lista idiomów, które cieszą się dużą popularnością wśród rodzimych użytkowników tych języków. Słuchacze otrzymają również praktyczne wskazówki ułatwiające szybką i efektywną naukę tych zwrotów.	
13:30	<i>(Nie)Grzeczna Korea</i>	Krótką prezentacją dotyczącą grzeczności werbalnej i niewerbalnej w kulturze koreańskiej. Dowiemy się, jak zwracać się do osób starszych, do krewnych i bliskich przyjaciół, jak należy postępować by w Korei być kulturowo odbieranym jako osoba grzeczna.	

PRZERWA 13:45-14:00

14:00	<i>Koncert chóru Hibike</i>	Chór Kameralny Hibike to żeński chór, działający trzeci rok przy Zakładzie Japonistyki UAM w Poznaniu. Jesteśmy amatorskim zespołem, który powstał z inicjatywy dyrygentki - Katarzyny Jaskóleckiej, absolwentki Wydziału Dyrygentury Chóralnej, Edukacji Muzycznej i Muzyki Kościelnej Akademii Muzycznej w Poznaniu. Każda z chórzystek jest mniej lub bardziej zakochana w Japonii - dlatego też trzon naszego zespołu stanowią studentki Japonistyki. Zgodnie z naszą nazwą - Hibike, czyli z języka japońskiego "rozbrzmiewać", zgłębiamy tajniki sztuki wokalne pod czujnym uchem naszej dyrygentki. Wykonujemy tradycyjną i współczesną muzykę japońskich twórców. Można nas usłyszeć na takich wydarzeniach jak Festiwal Fantastyki Pyrkon, Festiwal Nauki i Sztuki, Dni Różnorodności Kulturowej. W programie dzisiejszego koncertu znajdują się m.in. utwory Joe Hisaishi znane z filmów Studia Ghibli.	Muzyka
-------	------------------------------------	---	--------